

O SLOVENSКИH REGISTRСКИH TABLICAH

V ENI IZMED PRETEKLIH ŠTEVILK TEGA glasila je bil objavljen poslovenjeni prispevek inž. Slobodana Jelića iz Splita o registrskih tablicah. Ker se mi zdijo avtomobilske registrske tablice tudi z zgodovinskega vidika sila zanimiv odraz družbeno političnih sprememb na določenem področju v določenem obdobju, ki na svoj način kažejo na (ne)stabilnost posameznih držav in sistemov, oziroma na bolj ali manj viharne čase, se mi je zdelo vredno nekoliko bolj podrobno pogledati, kako je bilo s tem pri nas. Naj že takoj na začetku zapišem, da smo na področju današnje Slovenije v sto desetih letih tablice zamenjali desetkrat. Za razliko od recimo Britancev, ki so jih v istem času zamenjali le dvakrat. Namesto izvornih črnih s srebrnimi znaki imajo zdaj na sprednjem koncu avtomobilov sive, na zadkih pa rumene tablice s črnimi znaki, ki so jim po vstopu v EU dodali še modro pasico z evropskimi zvezdicami in oznako GB. No, po brexitu bodo najbrž šli spet nazaj na predzadnjo rešitev.

Torej, leta 1907, ko so v cesarsko-kraljevi monarhiji vpeljali registracijo cestnih motornih vozil, so v približnih gabaritih današnje Slovenije veljale naslednje oznake: črka F je veljala za Koroško, H za Štajersko, J za Kranjsko in K za Primorsko.

Po razpadu cesarsko-kraljeve Avstro-Ogrske leta 1918 in ustanovitvi države Srbov, Hrvatov in Slovencev in le malo zatem, decembra istega leta, Kraljevine SHS, so avtomobili po Sloveniji vozili z oznakami z začetnima črkama SL (1. zamenjava).

Te oznake so formalno veljale le do leta 1921, ko so državo upravno razdelili na 33 oblasti. Pri nas smo dobili Ljubljansko in Mariborsko oblast, registrske oznake pa so se temu ustrezno iz začetnic „SL“ spremenile v številki 15 in 16 (2. zamenjava).

To je trajalo do leta 1929, do nastanka Kraljevine Jugoslavije, ko so se pojavile tablice z modro pasico in rdečo številko 2 (3. zamenjava). Rdeča številka je označevala novo teritorialno delitev tedanje kraljevine, in sicer po banovinah: 1 - Uprava mesta Beograda (Zemun, Pančevo),

WINDISCHGRÄTZOV AUSTRO DAIMLER V SLOV. KONJICAH. Z NEKAJ NAPORA JE MOGOČE NA TABLICI RAZBRATI ČRKO "J".

BSA V ŠENČURJU PRI KRANJU.

HARLEY – DAVIDSON Z OZNAKO LJUBLJANSKE OBLASTI.

2 - Dravska banovina Ljubljana, 3 - Savska banovina Zagreb, 4 - Vrbaška banovina Banja Luka, 5 - Primorska banovina Split, 6 - Drinska banovina Sarajevo, 7 - Zetska banovina Cetinje, 8 - Donavska banovina Novi Sad, 9 - Moravska banovina Niš in 10 - Vardarska banovina Skopje. Te oznake so zdržale vse do izbruha 2. svetovne vojne, razen številka 3 in 5, ki ju je že leta 1939 nadomestila oznaka s črko H (torej Hrvaška banovina, ki je nastala na podlagi političnega sporazuma Cvetković – Maček, ko so Hrvati v tedanji kraljevini pridobili izjemen, skoraj avtonomen status).

V Sloveniji so po italijanski okupaciji leta 1941 tablice z oznako 2 zamenjali s tablicami LB (Provincia di Lubiana/Ljubljanska pokrajina – 4. zamenjava), na nemškem delu okupiranega ozemlja pa se s tablicami očitno niso posebej ukvarjali, saj so vsa vozila, skoraj brez izjem, takoj zasegli in jih opremili le z na roko izpisanimi Wehrmachtovimi, torej vojaškimi oznakami.

Na osvobojenih ozemljih (Kočevje in Bela krajina) so imeli partizani od leta 1943 naprej svoj register vozil s prometnimi in tudi voznikiškimi dovoljenji. Posebnih registrskih tablic niso imeli, pač pa so svoja vozila opremljali s tablicami z izrisano silhueto Triglava in peterokrake zvezde (5. zamenjava).

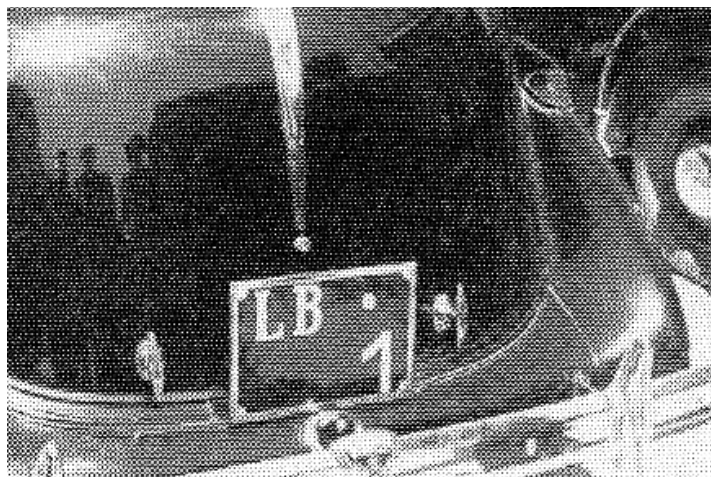
Po osvoboditvi spomladi leta 1945 so bile v Sloveniji le za kratek čas uvedene šestero kotne tablice z oznako DFJ (6. zamenjava). Že narezana pločevina za te tablice je verjetno izvirala iz opuščenih Wehrmachtovih skladišč, saj so imeli Nemci pred tem prav takšne tablice. Kratica DFJ je pomenila Demokratično federativno Jugoslavijo, ki je bila sicer formalno ustanovljena z avnojskimi sklepi novembra 1943.

Konec leta 1945, ko se je po »demokratičnih« volitvah DFJ preimenovala v FLRJ, Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo, so te šestero kotne tablice postopoma zamenjali s tablicami z zvezdo, kratico FLRJ, oznako republike – pri nas torej s črko S - in registrsko številko (7. zamenjava).

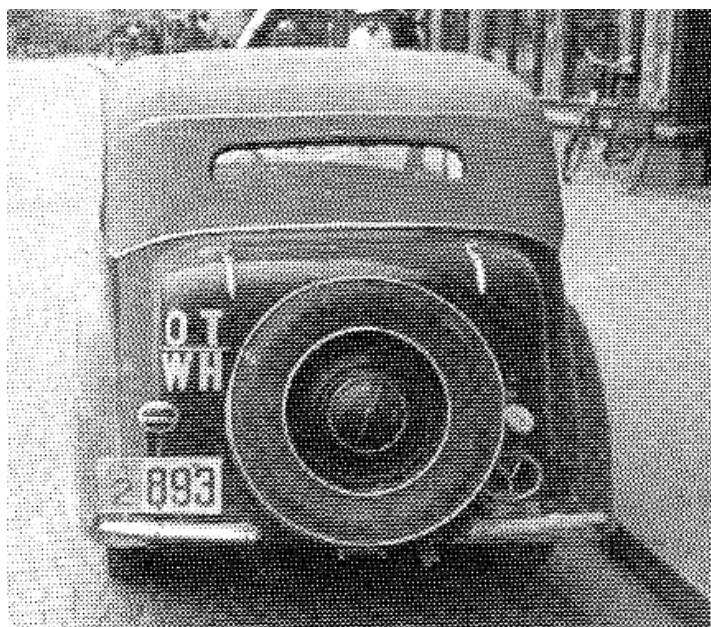
Nekaj let pozneje, ob koncu 40. oziroma na začetku 50. let prejšnjega stoletja (leta 1949 ali 1950?), so se pojavile tablice z zvezdo, oznako republike in registrsko številko (8. zamenjava).

FIAT 518 "ARDITA" V SLOVENJ GRADCU.

CADILLAC VIŠOKEGA KOMISARJA LJUBLJANSKE POKRAJINE Z OZNAKO LB.

OPEL KADETT Z NEMŠKEGA DELA OKUPIRANEGA OZEMLJA.

Tablice z oznako "S" so zdržale vse do jeseni leta 1961, ko so jih zamenjali z novimi tablicami z oznakami krajev (9. zamenjava). Te tablice so imele pravzaprav še najdaljšo življenjsko dobo, saj smo jih uporabljali kar 30 let, vse do osamosvojitve in uvedbe tablic z mestnimi grbi, kot jih poznamo še danes (10. zamenjava), s tem, da smo jim leta 2004, po vstopu v EU podobno kot Britanci, dodali še modro pasico z vencem evropskih zvezdic in kratico SLO.

JEEP S TRIGLAVOM IN ZVEZDO.

JEEP S TRIGLAVOM IN ZVEZDO.

FIAT 1100 BL.

FORD EIFEL.